

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

ČETVRTI ODJEL

PREDMET ĐUKIĆ protiv BOSNE I HERCEGOVINE

(Aplikacija br. 4543/09)

PRESUDA

STRASBOURG

19. juni 2012. godine

*Ova presuda postat će konačna pod uslovima propisanim u članu 44. stav 2. Konvencije.
Presuda može biti predmet redakcijskih izmjena.*

U predmetu Đukić protiv Bosne i Hercegovine,

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Lech Garlicki, *predsjednik*
David Thór Björgvinsson,
Päivi Hirvelä,
Ledi Bianku,
Zdravka Kalaydjieva,
Nebojša Vučinić,
Ljiljana Mijović, *sudije*,
i Lawrence Early, *registrar Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost, održanog 29. maja 2012,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena istog dana:

PROCEDURA

1. Ovaj slučaj pokrenut je tako što je g. Miroslav Đukić, državljanin Bosne i Hercegovine (aplikant) dana 5. januara 2009. podnio Sudu aplikaciju (br. 4543/09) protiv Bosne Hercegovine, u skladu s članom 34. Konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (Konvencija).

2. Aplikanta je zastupala domaća nevladina organizacija Vaša Prava. Vladu Bosne i Hercegovine (Vlada) zastupala je zamjenica agenta, gđa Z. Ibrahimović.

3. Aplikant se žalio na neprovođenje presude domaćeg suda donesene u njegovu korist dana 25. marta 2005. godine.

4. Dana 16. decembra 2010. aplikacija je dostavljena Vladi. Takođe je odlučeno da se istovremeno razmatra dopustivost i meritum ove aplikacije (član 29. stav 1.).

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

5. Aplikant je rođen 1954. godine u Prijedoru.

6. Prije rata od 1992. do 1995. u Bosni i Hercegovini, aplikant je živio u Bosanskoj Krupi u stanu koji je bio u društvenoj svojini i na kojem je imao stanarsko pravo (koncept „stana u društvenoj svojini“ opisan je niže u tekstu).

7. Dana 14. oktobra 2002. nadležni upravni organ je aplikantu potvrdio stanarsko pravo na stanu u Bosanskoj Krupi, ali je naveo da je zgrada u kojoj se nalazio stan uništena tokom rata.

8. Dana 25. novembra 2002. aplikant je od nadležnog opštinskog organa tražio da mu se dodijeli zamjenski stan. Međutim, nije dobio odgovor.

9. Dana 13. decembra 2004. godine aplikant je pred Opštinskim sudom u Bosanskoj Krupi (Opštinski sud) pokrenuo parnični postupak protiv nadležnog domaćeg organa tražeći dodjelu zamjenskog stana. Dana 16. februara 2005. Opštinski sud tražio je od nadležnog lokalnog organa da dostavi odgovor na zahtjev aplikanta. Kako nadležni organ nije dostavio odgovor, Opštinski sud je 25. marta 2005. bez održane rasprave donio presudu u skladu sa članom 182. Zakona o parničnom postupku iz 2003. godine (vidi tačku 18. ovog teksta). Sud je utvrdio da aplikant ima pravo na zamjenski stan jer mu je nadležni upravni organ potvrdio

stanarsko pravo nad stanom uništenim u ratu. Sud je nadležnom opštinskom organu naložio da aplikantu dodijeli odgovarajući zamjenski stan u Bosanskoj Krupi, za stan nad kojim je imao stanarsko pravo i koji je uništen tokom rata. Prema gore navedenoj odredbi Zakona o parničnom postupku iz 2003. ova presuda je postala pravosnažna sa istim danom (vidi tačku 18. teksta).

10. Dana 1. juna 2005. Opštinski sud je odbacio zahtjev opštinskog organa za *restitutio in integrum*. Čini se da se ovaj organ nije žalio višem sudu.

11. Dana 23. marta 2006. aplikant je pokrenuo izvršni postupak. Dana 4. maja 2006. Opštinski sud je odbio da izda rješenje o izvršenju navodeći da presuda od 25. marta 2005. nije bila izvršna jer nije bila naznačena površina i lokacija zamjenskog stana. Takvu odluku je 20. decembra 2006. potvrdio Kantonalni sud u Bihaću (Kantonalni sud).

12. Dana 16. marta 2007. aplikant se žalio Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (Ustavni sud) zbog neprovođenja presude od 25. marta 2005. Dana 12. juna 2008. Ustavni sud potvrdio je odluke nižih sudova i uputio aplikanta na pokretanje novog parničnog postupka protiv domaćeg organa radi utvrđivanja precizne obaveze tog organa u pogledu stana koji bi se dodijelio aplikantu. Ta odluka je aplikantu uručena dana 11. avgusta 2008. godine.

13. Izgleda da je presuda od 25. marta 2005. ostala neizvršena. Takođe izgleda da aplikant nije više pokretao parnični postupak protiv domaćeg organa.

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Stanovi u društvenoj svojini

14. U bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji gotovo svi stanovi su se gradili kao „stanovi u društvenoj svojini“. Obično su ih gradila preduzeća u društvenoj svojini ili druge javne ustanove za svoje zaposlenike koji su postajali „nosioci stanarskog prava“. Pravo dodjeljivanja stana (javni organi koji su nominalno upravljali ovim stanovima) kao i prava nosioca stanarskog prava regulisana su zakonom (Zakon o stambenim odnosima iz 1984. koji je još na snazi u Bosni i Hercegovini¹).

15. U skladu sa ovim zakonom, kada se dodijeli stanarsko pravo, ono nosiocu stanarskog prava daje trajno, doživotno pravo na korištenje stana uz naplatu određene naknade. Kada nosioci stanarskog prava umru, njihova prava se po Zakonu prenose na njihove žive bračne drugove ili prijavljene članove njihovog zajedničkog domaćinstva koji su takođe koristili stan (član 19. i član 21. ovog zakona). Koncept „društvenog vlasništva“ napušten je tokom rata 1992-1995². Tada su stanovi u društvenoj svojini nacionalizovani (radi boljeg informisanja o društvenim stanovima, pogledati presudu *Dokić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 6518/04, tačke 5-8, 27. maja 2010).

B. Restitucija stanova

¹ *Zakon o stambenim odnosima*, Sl. list Socijalističke Federativne Republike Bosne i Hercegovine, br. 14/84, 12/87 i 36/89, Sl. glasnik Republike Bosne i Hercegovine br. 2/93, Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine br. 11/98, 38/98, 12/99 i 19/99 i Službeni glasnik Republike Srpske br. 19/93, 22/93 i 12/99.

² *Zakon o prenosu sredstava društvene u državnu svojinu*, Sl. glasnik Republike Srpske br. 4/93, 29/94, 31/94, 9/95, 8/96 i 20/98; *Zakon o pretvorbi društvene svojine*, Sl. list Republike Bosne i Hercegovine br. 33/94.

16. Zakon o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima iz 1998³ propisivao je proceduru za povrat prijeratnih stanova i prava nosilaca stanarskog prava. Član 4. ovog zakona navodi da se zahtjevi za povrat stanova podnose nadležnom upravnom organu.

17. Član 36. Uputstva o primjeni Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima⁴ navodi da nadležni upravni organ odlučuje o zahtjevu za povrat stanova koji su oštećeni ili uništeni tokom rata. Odluka o prihvatanju takvog zahtjeva treba da sadrži potvrdu o postojanju stanarskog prava nad oštećenim/uništenim stanom onog ko podnosi zahtjev, kao i informaciju da nosilac stanarskog prava ima pravo na povrat stana kada stan bude obnovljen (član 37. Uputstva).

C. Zakon o parničnom postupku iz 2003

18. U skladu sa članom 182. stav 1. Zakona o parničnom postupku iz 2003.⁵, ako tuženi kojem je uredno dostavljena tužba ne dostavi pismeni odgovor na tužbu u zakonskom roku, sud će donijeti presudu kojom se prihvata tužbeni zahtjev ako je tako predloženo, osim ako je zahtjev očigledno neosnovan. Zahtjev je očigledno neosnovan ako je u očiglednoj suprotnosti sa činjenicama na kojima se zasniva tužba, ili ako su činjenice navedene u tužbi u suprotnosti sa dokazima koje je sam tužilac predložio ili sa činjenicama koje su opštepoznate (član 182. stav 2. Zakona). Ako je presuda donesena u skladu sa gore pomenutom odredbom, žalba nije dozvoljena (član 183. stav 1. Zakona).

D. Zakon o izvršnom postupku iz 2003

19. Član 27. stav 1. Zakona o izvršnom postupku iz 2003.⁶ navodi da presuda nije izvršna ako, između ostalog, nije naznačen predmet izvršenja.

PRAVO

20. Aplikant se žalio zbog neizvršenja pravosnažne presude u njegovu korist od 25. marta 2005. godine. On se poziva na član 6. Konvencije i član 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

Član 6. u relevantnom dijelu glasi:

„Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ... svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom.“

Član 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju glasi:

„Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone

³ Zakon o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, Sl. list Federacije Bosne i Hercegovine br. 11/98, 38/98, 12/99, 18/99, 27/99, 43/99, 31/01, 56/01, 15/02, 24/03, 29/03 i 81/09.

⁴ Uputstvo o primjeni Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima u njegovoj izmijenjenoj i dopunjenoj formi, Sl. glasnik Federacije Bosne i Hercegovine br. 43/99 i 56/01.

⁵ Zakon o parničnom postupku, Sl. novine Federacije Bosne i Hercegovine br. 53/03, 73/05 i 19/06.

⁶ Zakon o izvršnom postupku, Sl. novine Federacije Bosne i Hercegovine, br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06 i 39/09.

koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.“

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6. KONVENCIJE

A. Dopustivost

1. *Kompatibilnost ratione materiae*

21. Vlada je tvrdila da se član 6. stav 1. ne može primijeniti na predmetni slučaj zato što pravo koje je aplikant htio da ostvari nije imalo osnova u domaćem pravu. Vlada je dalje isticala da je 2002. godine Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila Strategiju za implementaciju Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma koja se odnosi na fond za rekonstrukciju stambenih jedinica, a u cilju olakšanja povratka interno raseljenih lica i izbjeglica. Prema procjeni Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, bilo je potrebno oko 300 miliona eura za primarnu rekonstrukciju uništenog stambenog fonda. Na državnom nivou je formiran poseban fond za koordinaciju projekata koji bi povratnicima obezbijedili finansijsku pomoć. Godine 2006. doneseno je Uputstvo o postupku dodjele finansijske pomoći za rekonstrukciju, koje je objavljeno u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine (br. 48/06 od 26. juna 2006.). Isti takvi fondovi su osnovani u entitetima i kantonima. Svake godine su objavljivani javni pozivi za podnošenje aplikacija za dodjelu finansijskih sredstava za rekonstrukciju stambenih jedinica. U 2008. godini, fond je dodijelio 350.000 KM za rekonstrukciju stambenog fonda u Bosanskoj Krupi, a 100.000 KM u 2009. godini i 100.000 KM u 2010. godini. Vlada je tvrdila da aplikant nije aplicirao kod ovog fonda za sredstva za obnovu njegovog prijeratnog stana. Vlada je dalje tvrdila da je kod donošenja presude od 25. marta 2005. godine, Opštinski sud očigledno pogrešno primijenio relevantno građansko pravo i utvrdio da je opštinski organ obavezan da aplikantu dodijeli zamjenski stan samo na osnovu odluke o potvrđivanju aplikantovog stanarskog prava (vidi tačku 7. gore).

22. Aplikant se nije složio s tim. On je tvrdio da su njegova građanska prava utvrđena presudom domaćeg suda od 25. marta 2005. koja je ostala neizvršena.

23. Sud ponavlja da se član 6. stav 1. odnosi samo na „sporove“ koja se tiču „građanskih prava i obaveza“, za koje se može reći, barem na diskutabilnoj osnovi, da ih domaći zakon priznaje. To samo po sebi ne garantuje bilo kakav sadržaj „građanskih prava i obaveza“ u materijalnom pravu država potpisnica (vidi, *inter alia*, *James i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 21. februara 1986, tačka 81, Series A no. 98; *Powell i Rayner protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 21. februara 1990, tačka 36, Series A no. 172; *Z i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], no. 29392/95, tačka 87, ECHR 2001-V; i *Ahtinen protiv Finske*, no. 48907/99, tačka 38, 23. septembra 2008.). Sud ne može tumačenjem člana 6. stav 1. kreirati materijalno pravo koje nema pravne osnove u državi o kojoj je riječ (vidi *Roche protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], no. 32555/96, tačka 117, ECHR 2005-X, and *Fayed protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 21. septembra 1994, tačka 65, Series A no. 294-B). Ipak, član 6. stav 1. se može primijeniti na sporove „vjerodostojne i ozbiljne naravi“ koji se odnose na stvarno postojanje prava, kao i na opseg ili način na koji se ono ostvaruje (vidi *Bentham protiv Nizozemske*, 23. oktobra 1985, stav 32, Series A no. 97). Kod procjene da li postoji građansko „pravo“, polazna tačka Suda moraju biti odredbe relevantnog domaćeg prava i njihovo tumačenje od strane domaćih sudova (*Masson i Van Zon protiv Nizozemske*, 28. septembra 1995, tačka 49, Series A no. 327-A). Potrebno je ići dalje od onog što se vidi samo izvana i jezika koji se koristi i koncentrisati se na realnost situacije (vidi *Van Droogenbroeck protiv Belgije*, 24. juna 1982, tačka 38, Series A no. 50, i *Roche protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, gore citirano, tačka 121.). Pored toga, Sud ima samo ograničeno ovlaštenje da se bavi

navodnim činjeničnim ili materijanim greškama koje su napravili domaći sudovi, među kojima, na prvom mjestu, spadaju tumačenje i primjena domaćeg prava (vidi *García Ruiz protiv Španije* [GC], br. 30544/96, tačka 28, ECHR 1999-I; *Kopp protiv Švicarske*, 25. marta 1998, tačka 59, *Izveštaji o presudama i odlukama* 1998-II; i *Kopecký protiv Slovačke* [GC], br. 44912/98, tačka 56, ECHR 2004-IX).

24. Vraćajući se na predmetni slučaj, Sud naglašava da relevantno domaće pravo u vezi sa povratom prijeratnih stanova ne navodi izričitu obavezu dodjele zamjenskog stana onim nosiocima stanarskog prava čiji su stanovi uništeni tokom rata (vidi tačku 16. i 17. gore). Osnovani su specijalni fondovi za obezbjeđenje finansijske pomoći povratnicima, a kako je Vlada navela, aplikant nije tražio pomoć iz ovih fondova. Međutim, Sud dalje napominje da je aplikantovo pravo na dodjelu zamjenskog stana na ime njegovog prijeratnog stana porušenog u ratu utvrđeno presudom nadležnog domaćeg suda od 25. marta 2005. godine. Ta presuda je postala pravosnažna istog dana i do danas nije poništena. Da je domaći sud odlučio da je aplikantova tužba očigledno neosnovana, on bi je odbio u skladu sa domaćim zakonima (vidi tačku 18. gore).

25. Vlada je tvrdila da je Opštinski sud očigledno pogrešno primijenio relevantno pravo kada je donio presudu od 25. marta 2005. Sud, međutim, napominje da je i Ustavni sud razmatrao aplikantovu tužbu (vidi tačku 12. gore), koji nije smatrao da pravo koje je aplikant htio da realizuje nema uporišta u domaćem pravu, nego da obavezu opštinskog organa prema aplikantu treba utvrditi u dodatnom parničnom postupku. Prema tome, iako pravo na koje se aplikant pozivao nije izričito navedeno u domaćem pravu, njega su domaći sudovi priznali. Kao što je već gore navedeno, Sud mora da vodi računa o tome kako domaći sudovi tumače domaće pravo kada donose odluku o tome da li građansko pravo postoji ili ne.

26. S obzirom na sve što je gore navedeno, Sud zaključuje da je član 6. stav 1. primjenjiv u predmetnom slučaju.

2. *Pravilo roka od šest mjeseci*

27. Vlada je dalje tvrdila da aplikaciju treba odbaciti kao podnesenu izvan roka, jer se apelacija podnesena Ustavnom sudu ne može smatrati djelotvornim domaćim lijekom u aplikantovom slučaju. Vlada je tvrdila da Ustavni sud nije mogao razmatrati meritum aplikantovog slučaja jer aplikant nije pokrenuo novi parnični postupak prije podnošenja ustavne apelacije i time precizno razjasnio obavezu domaćeg organa prema njemu. Stoga je konačnu domaću odluku u svrhu pravila roka od šest mjeseci predstavljala odluka Kantonalnog suda od 20. decembra 2006. godine (vidi tačku 11. gore u tekstu).

28. Aplikant se nije složio s tim.

29. Prije upućivanja slučaja na ovaj Sud, aplikant se žalio Ustavnom sudu zbog neizvršenja presude od 25. marta 2005. Međutim, Ustavni sud je potvrdio odluku nižih sudova da predmetna presuda nije bila izvršna i zaključio da aplikant treba da pokrene novi postupak protiv tuženog organa (vidi tačku 12. gore). Treba napomenuti da apelacija Ustavnom sudu, u principu, predstavlja efikasan domaći pravni lijek za pokretanje žalbe zbog neizvršenja presuda (*vidi Mirazović protiv Bosne i Hercegovine* (dec.), br. 13628/03, 16. maja 2006.). Aplikant nije mogao znati da će se u njegovom slučaju ovaj pravni lijek pokazati nedjelotvornim. Stoga se prigovor Vlade mora odbaciti.

3. *Zaključak*

30. Sud konstatuje da ova žalba nije ni očigledno neosnovana u smislu člana 35. stav 3(a) Konvencije niti je nedopustiva po bilo kojem osnovu. Stoga se mora proglasiti dopustivom.

B. Meritum

31. Vlada je u svom izjašnjenju o meritumu tvrdila da aplikant nije imao odgovarajući dokument podoban za izvršenje, pošto u presudi čije izvršenje je aplikant tražio, nije bila dovoljno precizno navedena obaveza domaćeg organa. Takođe, aplikant nije poduzeo odgovarajuće korake u pribavljanju takvog dokumenta, tj. nije pokrenuo novi parnični postupak u kojem bi nadležni sud mogao donijeti odluku koja bi se mogla izvršiti.

32. Sud ponavlja da član 6. stav 1. garantuje svakom licu pravo da svaki zahtjev vezan za njegova građanska prava i obaveze iznese pred sud ili tribunal: na taj način, on uključuje i „pravo na sud“, gdje pravo pristupa, tj. pravo na pokretanje građanskog postupka pred sudovima, predstavlja jedan aspekt. Ipak, takvo pravo je iluzorno ako pravni sistem ugovorne države dozvoljava da pravosnažna i obavezujuća sudska odluka ostane nevažeća na štetu jedne strane. Bilo bi nezamislivo da član 6. stav 1. detaljno opisuje proceduralne garancije dostupne stranama u postupku – postupku koji je objektivni, javan i u propisanom roku – bez zaštite u pogledu implementacije sudskih odluka. Tumačiti član 6. kao član koji vodi računa samo o pristupu sudovima i vođenju postupka, dovelo bi do situacije koja je nespojiva sa principom vladavine prava, na čije su se poštivanje ugovorne strane obavezale prilikom ratifikacije Konvencije. Prema tome, izvršenje presude bilo kojeg suda mora se posmatrati kao sastavni dio „suđenja“ usvrhu člana 6. (vidi *Hornsby protiv Grčke*, 19. marta 1997, tačka 40, *Izveštaji 1997-II*, i *Immobiliare Saffi protiv Italije* [GC], br. 22774/93, tačka 63, ECHR 1999-V).

33. Što se tiče prigovora Vlade da presuda od 25. marta 2005. nije bila izvršna jer nije imala označen predmet izvršenja, Sud podsjeća da jedan od osnovnih aspekata vladavine prava jeste princip pravne izvjesnosti, koji traži, između ostalog, da, kada sud nešto konačno utvrdi, njegova odluka se ne dovodi u pitanje (vidi *Brumărescu protiv Rumunije* [GC], br. 28342/95, tačka 61, ECHR 1999-VII, i *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 41183/02, tačka 44, ECHR 2006-XII). Zahtjev da aplikant pokrene druge parnične postupke nakon što je već ishodovao pravosnažnu presudu u svoju korist predstavljalo bi pretjeran teret za aplikanta (vidi *mutatis mutandis*, *Metaxas protiv Grčke*, br. 8415/02, tačka 19, 27. maja 2004.). Očigledno je da je prošlo više od šest godina otkako je predmetna presuda domaćeg suda postala pravosnažna i da aplikantu još uvijek nije dodijeljen odgovarajući stan. Shodno tome, Sud zaključuje da je došlo do povrede člana 6. Konvencije (vidi *Jeličić*, gore citirano, tačke 38-46 i 48-49, i *Milisavljević protiv Bosne i Hercegovine*, br. 7435/04, tačka 27, 3. marta 2009).

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 1. PROTOKOLA br. 1 UZ KONVENCIJU

A. Dopustivost

1. *Kompatibilnost ratione materiae*

34. Vlada je tvrdila da, isto kao kod zapažanja u vezi sa članom 6. stav 1. Konvencije, i član 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju nije bio primjenjiv u predmetnom slučaju jer aplikant nije mogao imati legitimna očekivanja da će mu biti dodijeljen zamjenski stan u skladu sa domaćim propisima. Vlada se posebno pozivala na slučaj *Kopecký protiv Slovačke* (gore citirano).

35. Aplikant se nije složio s tim.

36. Suprotno argumentima Vlade, Sud smatra da se princip ustanovljen u presudi *Kopecký* ne može primijeniti u predmetnom slučaju. U navedenom slučaju aplikantov zahtjev za

restituciju bio je od početka uslovan, a pitanje da li je on postupao u skladu sa zakonom ili nije, trebalo je utvrditi u sudskom postupku. Na kraju su sudovi utvrdili da to nije bio slučaj. Stoga je Sud odlučio da aplikantov zahtjev u tom slučaju nije bio dovoljno osnovan da bi dobio zaštitu garantovanu članom 1. Protokola br. 1 (vidi *Kopecký*, gore citirano, tačka 58.). U predmetnom slučaju, međutim, aplikantov „adut“ u smislu člana 1 Protokola br. 1 je utvrđen u pravosnažnoj presudi domaćeg nadležnog suda. Stoga se prigovor Vlade mora odbaciti.

2. Zaključak

37. Sud konstatuje da ova žalba nije ni očigledno neosnovana u smislu člana 35. stav 3 (a) Konvencije niti je nedopustiva po bilo kojem osnovu. Stoga se mora proglasiti dopustivom.

B. Meritum

38. Sud ponavlja da nemogućnost aplikanta da ishoduje izvršenje konačne presude u njegovu korist predstavlja miješanje u njegovo pravo na mirno uživanje imovine kako je navedeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1. Protokola br. 1 (vidi, između ostalog, *Burdov protiv Rusije*, br. 59498/00, tačka 40, ECHR 2002-III, i *Jeličić*, gore citiran, tačka 48). Pravosnažna presuda o kojoj je riječ u predmetnom slučaju nesumnjivo je aplikantu pružila „legitimno očekivanje“ zaštićeno članom 1. Protokola br. 1 da će biti izvršena.

39. Iz gore navedenih razloga u vezi sa članom 6, Sud smatra da miješanje u aplikantovu imovinu nije opravdano u okolnostima predmetnog slučaja.

Prema tome, došlo je do kršenja člana 1. Protokola br. 1.

III. OSTALA NAVODNA KRŠENJA KONVENCIJJE

40. Aplikant se takođe žalio po članu 8. Konvencije jer nije dobio zamjenski stan umjesto onog nad kojim je imao stanarsko pravo i koji je uništen za vrijeme rata. Međutim, Konvencija ne garantuje pravo obezbjeđivanja doma (vidi *Chapman protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], br. 27238/95, tačka 99, ECHR 2001-I). Interesi zaštićeni pojmom „dom“ unutar značenja člana 8. uključuju mirno uživanje postojeće imovine nekog lica. Prema tome, žalba je inkompatibilna *ratione materiae* i mora se odbaciti po članu 35. stavovi 3 (a) i 4. Konvencije.

IV. PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJJE

Član 41. Konvencije predviđa:

„Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo dijelomičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani.“

A. Šteta

42. Aplikant je na prvom mjestu tražio da se izvrši presuda od 25. marta 2005. godine. Alternativno, tražio je iznos od 29.250 eura na ime materijalne štete (za koji je tvrdio da

predstavlja tržišnu vrijednost stana od 65m² u Bosanskoj Krupi) i iznos od 5.000 eura na ime nematerijalne štete.

43. Vlada je navedene iznose smatrala previsokim i neosnovanim.

44. Sud naglašava da, u skladu sa članom 46. Konvencije, ugovorne strane su se obavezale da postupaju u skladu sa konačnim presudama Suda u svakom predmetu u kojem su bile strana u postupku a čije izvršenje nadgleda Komitet ministara. To znači, između ostalog, da presuda u kojoj je Sud ustanovio kršenje, tuženoj strani nameće pravnu obavezu, ne samo da isplati iznose koji su dosuđeni na ime pravične naknade, nego i da pod nadzorom Komiteta ministara odredi koje će generalne ili individualne mjere biti ugrađene u njen pravni sistem kako bi prestalo kršenje koje je Sud utvrdio i da, koliko je moguće, ublaži posljedice (vidi *Pralica protiv Bosne i Hercegovine*, br. 38945/, tačka 19, 27. januara 2009. i *Milisavljević, gore citiran*, tačka 31.). Nadalje, uz nadzor Komiteta ministara, tužena strana je slobodna odabrati način na koji će izvršiti svoju pravnu obavezu po članu 46. Konvencije, pod uslovom da je takav način u skladu sa zaključcima koji su navedeni u presudi Suda.

45. Prema tome, u skladu sa članom 41. Konvencije, svrha dosuđivanja iznosa na ime pravične naknade je samo reparacija pretrpljene štete u mjeri u kojoj takva dešavanja čine niz povreda koje se ne mogu ispraviti na drugi način.

46. U predmetnom slučaju, Sud nema razloga da sumnja da će Vlada zaista, nakon ove presude, aplikantu blagovremeno dodijeliti odgovarajući stan u vlasništvo (vidi stačku 33. gore), ili, kao alternativu, isplatiti odgovarajuću nadoknadu. Stoga, Sud smatra nepotrebnim da razmatra aplikantov alternativni zahtjev za naknadu materijalne štete.

47. S druge strane, Sud prihvata da je aplikant pretrpio patnju, nemir i frustraciju zato što tužena strana nije u potpunosti provela pravosnažnu presudu domaćeg suda donesenu u korist aplikanta. Vršeci pravičnu procjenu u skladu sa članom 41. Konvencije, Sud dosuđuje aplikantu 3.600 eura na ime nematerijalne štete plus svi porezi koji mogu biti obračunati na ovaj iznos.

B. Troškovi i izdaci

48. Aplikant nije tražio naknadu na ime troškova i izdataka.

C. Zatezne kamate

49. Sud smatra da je primjereno da zatezna kamata bude zasnovana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procentna boda.

IZ NAVEDENIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO:

1. *Prolašava* dopustivim pritužbe po članu 6. Konvencije i članu 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju, a preostali dio aplikacije nedopustivim;
2. *Utvrđuje* da je došlo do povrede člana 6. Konvencije;
3. *Utvrđuje* da je došlo do povrede člana 1. Protokola 1 uz Konvenciju;
4. *Utvrđuje da:*
 - (a) tužena država treba da aplikantu, u roku od tri mjeseca od datuma kada ova presuda postane konačna u skladu s članom 44. stav 2. Konvencije, isplati iznos od 3.600 eura (trihiljadešeststotina eura) na ime nematerijalne štete, plus svi porezi koji

mogu biti zaračunati na ovaj iznos, koji treba pretvoriti u konvertibilne marke po važećem kursu na dan isplate;

(b) po isteku navedena tri mjeseca do isplate, treba platiti običnu kamatu na navedeni iznos po stopi koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke tokom perioda neplaćanja, uz dodatak od tri postotna boda;

5. *Odbija* preostali dio zahtjeva aplikanta za pravičnu naknadu.

Sastavljeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi dana 19. juna 2012. godine, u skladu s pravilom 77. st. 2. i 3. Poslovnika Suda.

Lawrence Early
Registrar

Lech Garlicki
predsjednik